

Pacient nechce nebo nemůže brát statin

Jan Piřha

FN Motol, CEM IKEM

ČKS, Brno, 17.5. 2016

Velmi nízké hladiny LDL cholesterolu stále spojeny s redukcí závažných kardiovaskulárních příhod

LDL cholesterol (mmol/l)	≥ 4.55	3.9-4.55	3.25-3.9	2.6-3.25	1.95-2.6	1.3-1.95	<1.3
Závažné Kardiovaskulární příhody (OR, 95 % CI)	1.00	0.71 (0.56–0.89)	0.64 (0.53–0.79)	0.58 (0.48–0.69)	0.56 (0.46–0.67)	0.51 (0.42–0.62)	0.44 (0.35–0.55)

Boekholdt SM, et al. Very low levels of atherogenic lipoproteins and the risk for cardiovascular events: a meta-analysis of statin trials. J Am Coll Cardiol. 2014 5;64(5):485-94.

OVLIVNĚNÍ LDL CHOLESTEROLU

REŽIMOVÁ OPATŘENÍ

FARMAKOLOGICKÁ
LÉČBA – STATINY +
EZETIMIB +
???

LDL AFERÉZA

**LDL CHOLESTEROL
POD 1,5 MMOL/L ?**

Proč neberou pacienti statiny ?

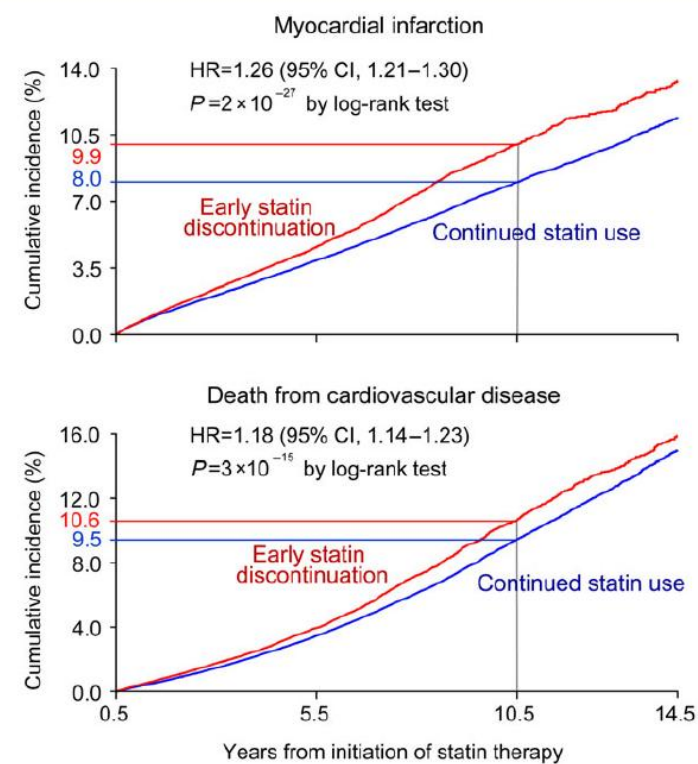
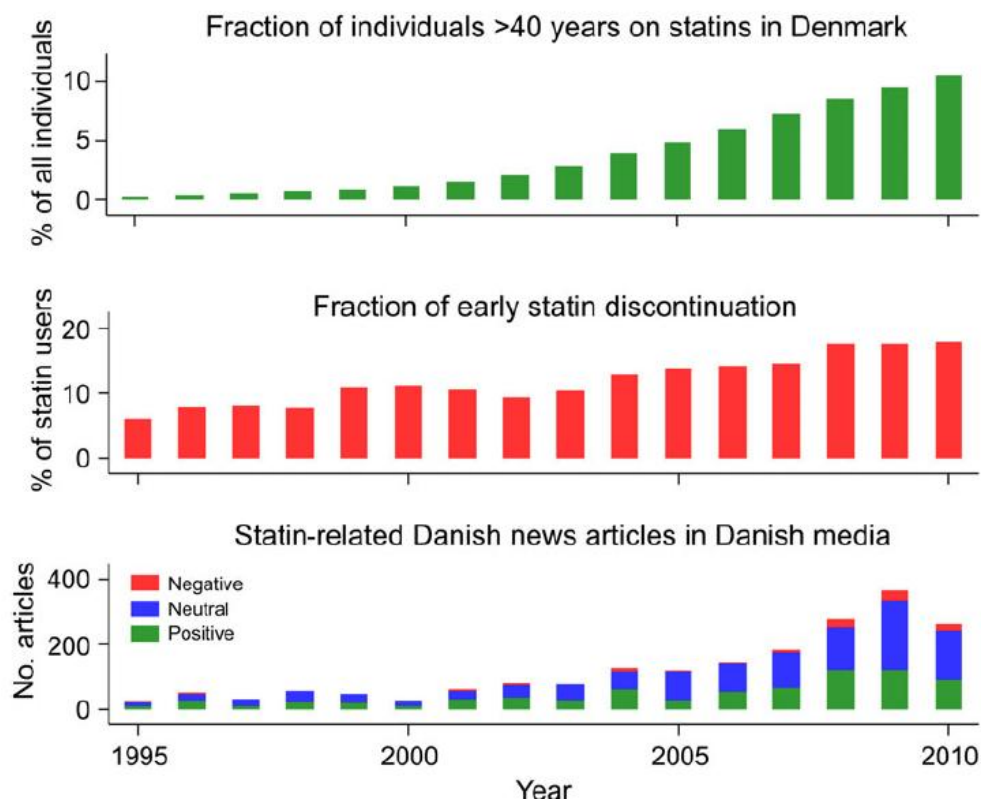
- **Mediachondrie**
  - **Nežádoucí účinky statinů**
  - **Postup při intoleranci statinů**
- + Cave autoimunitní statinová myopatie**

Negative statin-related news stories decrease statin persistence and increase myocardial infarction and cardiovascular mortality: a nationwide prospective cohort study

Sune Fallgaard Nielsen and Børge Grønne Nordestgaard*

Department of Clinical Biochemistry, 54M1, Herlev and Gentofte Hospital, Copenhagen University Hospital, Faculty of Health and Medical Sciences, University of Copenhagen, Herlev Ringvej 75, DK-2730 Herlev, Denmark

Received 10 June 2015; revised 22 September 2015; accepted 6 November 2015; online publish-ahead-of-print 1 December 2015

Nejčastější diskutované nežádoucí účinky léčby statiny

Postižení jater	Spíše sklon k menšímu výskytu klinických hepatopatií, větší redukce KV rizika.
Nádory	Ne.
Demence (u žen)	Ne.
Amyotrofická laterální sklerosa	Ne.
Krvácivé mozkové příhody	Pozitiva prevence ischemických mozkových příhod drtivě převažují.
Postižení ledvin	Cave vyšší dávky některých statinů.
Diabetes mellitus	Laboratorní nález(y) – neovlivní prognózu
Periferní neuropatie	Vinny - vzácné (12/100 000)
Závažné myopatie	Vinny – vzácné (2-6/100 000)

Kdy pozor

- 1) Lékové interakce
- 2) Renální insuficience
- 3) Vyšší věk (starší 75 let)
- 4) Drobnější postava (BMI méně než $18\text{-}20 \text{ kg}\cdot\text{m}^{-2}$)
- 5) Sportovci
- 6) Transplantovaní

Kdy pozor

- 1) Lékové interakce
  - 2) Renální insuficience
  - 3) Vyšší věk (starší 75 let)
  - 4) Drobnější postava (BMI méně než $18-20 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-2}$)
  - 5) Sportovci
  - 6) Transplantovaní
-

Farmakokinetika

Nežádoucí účinky stoupají se zvyšující se dávkou statinu.

Lékové interakce

u 60% rabdomyolýz a ještě většího procenta ostatních nežádoucích účinků.

Možné lékové a další interakce

Grapefruitová šťáva (více jak 300 ml/d)

Makrolidová antibiotika (simvastatin)

Cyklosporin

Amiodaron

Omeprazol

Ditiazem/verapamil

Azolová antimykotika

Inhibitory proteázy

Metronidazol

Flukonazol

Fluoxetin

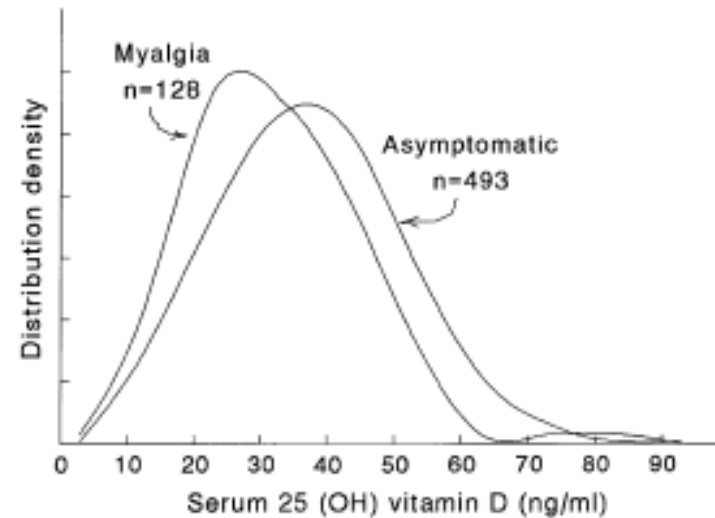
Statinová myopatie + vit. D

Low serum 25 (OH) vitamin D levels (<32 ng/mL) are associated with reversible myositis-myalgia in statin-treated patients

WAQAS AHMED, NASEER KHAN, CHARLES J. GLUECK, SUMAN PANDEY, PING WANG, NAILA GOLDENBERG, MUHAMMAD UPPAL, and SURAJ KHANAL

Ahmed et al

Translational Research
January 2009

Table III. Thirty-eight statin-taking patients with entry myositis-myalgia and low serum vitamin D (<32 ng/mL) who were given vitamin D supplementation therapy (50,000 units/week) for 3 months

At follow-up	n	Entry serum vitamin D (ng/mL)	Follow-up serum vitamin D (ng/mL)	P (paired Wilcoxon)
Asymptomatic	35	20.4 ± 7.3	48.1 ± 17.1	<0.0001
Myalgia	3	20.0 ± 8.2	49.0 ± 30.4	<0.0001
All	38	20.4 ± 7.3	48.2 ± 17.9	<0.0001

Vitamin D + Coenzym Q

- **Biologický efekt možný**
- **Data z (randomizovaných) studií kontroverzní (CoEQ)**
- **Placebo efekt pravděpodobný?**

POSTUP PŘI NEŽÁDOUCÍCH ÚČINCÍCH PŘI LÉČBĚ STATINY

	Normální CK	Zvýšená CK
Asymptomatický pacient	-	1. Doplnit anamnézu – fyzická námaha, ... 2. CK před zahájením léčby
Myalgie, ...	1. Kontrola medikace 2. <u>Jiný statin</u> 3. <u>Jiné dávkování/typ statinu</u> 4. Suplementace CoE-Q, vit. D, antidepressiva 5. Alternativní léčba (ostatní hypolipemika – fibrát + ezetimib ...)	1. <u>Kontrola medikace</u> 2. Kontrola TSH, JT, renálních funkcí, neurolog. vyš., (<u>biopsie</u>?)... 3. Jiný statin 4. Jiné dávkování statinu 5. <u>Alternativní léčba</u> 6. <u>SAAM?</u>

POSTUP PŘI NEŽÁDOUCÍCH ÚČINCÍCH PŘI LÉČBĚ STATINY

- **Vysadit statin na 2-3 týdny, opět nasadit a sledovat stav pacienta.**
- **Zkusit slabší statiny, zkusit silnější statiny ob den, ...**
- **Ale ...**

REVIEW ARTICLE

Dan L. Longo, M.D., *Editor*

Statin-Associated Autoimmune Myopathy

Andrew L. Mammen, M.D., Ph.D.

N Engl J Med 2016;374:664-9.

SAAM:

Vzácná: 2-3/100 000.

Autoprotilátky proti HMGCoA reductáze

SAAM

- **Symptomy/bolesti svalů se objevují po 2-3 letech užívání statinů a přetrvávají či se horší i po vysazení statinů**
- **CK více než 5-10násobek referenčních hodnot a neklesá po vysazení statinů, či klesá velice zvolna**
- **Léčba:**
Imunosupresiva (Prednison 1 mg/kg, další imunosupresiva, i infusní léčba ...)

SROVNÁNÍ ZÁVAŽNÝCH NEŽÁDOUCÍCH ÚČINKŮ STATINŮ A ASPIRINU

Poměr počtu pacientů léčených 1 rok jedné závažné klinické komplikaci		
	Krvácení do trávicího traktu	Smrtelné krvácení do trávicího traktu
Aspirin	248	2 066
	Rabdomyolýza	Smrtelná rabdomyolýza
Statiny	100 000	1 000 000

Děkuji za pozornost

+

STATINY SLAVÍ TŘICETINY, ZACHRÁNILY MILIONY ŽIVOTŮ.

(1986 schváleno jejich používání FDA)